

HOVRÄTTEN FÖR
ÖVRE NORRLAND
HON
rotel 1

DOM
2022-09-20
Umeå

Mål nr
T 513-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skellefteå tingsrätts dom 2021-04-23 i mål T 434-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Helena Fahlgren, 19850530-8547
Mellangatan 42
934 51 Byske

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Advokat Fredrik Elveros
Elveros Advokatbyrå AB
Lasarettsvägen 19
931 32 Skellefteå

Motpart

Ali Hairati, 19810720-3575
Kanalgatan 23 Lgh 1101
931 29 Skellefteå

Ombud: Advokat Ida Viderlund
Advokatbyrån Kaiding
Box 385
931 24 Skellefteå

SAKEN

Vårdnad om barn m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Se sidan 2.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens domslut endast på så sätt att hovrätten avseende punkten 3 i domslutet förordnar att Tina och Artin även ska ha rätt till umgänge med Ali Hairati via videosamtal varje tisdag och torsdag jämna veckor kl. 18.00.
 2. Hovrätten förordnar att sekretessbestämmelsen i 36 kap. 1 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig beträffande uppgifterna i beslutsunderlag, hovrättens aktbilaga 26 och 27, som har lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar.
 3. Hovrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Fredrik Elveros till 68 378 kr, varav 48 595 kr avser arbete, 4 370 kr tidsspillan, 1 737 kr utlägg och 13 676 kr mervärdesskatt.
 4. Hovrätten avslår Helena Fahlgrens yrkande om ersättning av allmänna medel för kostnader avseende inställelse till huvudförhandlingen.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Helena Fahlgren har yrkat att hovrätten ska förordna att vårdnaden om Tina och Artin ska tillkomma henne ensam och att barnen inte ska ha rätt till något fysiskt umgänge med Ali Hairati.

Ali Hairati har motsatt sig Helena Fahlgrens ändringsyrkanden och för egen del yrkat att hovrätten ska ändra punkten 3 i domslutet på så sätt att Tina och Artin ska ha rätt till umgänge med honom enligt följande.

1. Varannan helg, udda veckor, från lördag kl. 10.00 till söndag kl. 18.00 vid fem tillfällen, därefter
2. Varannan helg, udda veckor, från fredag efter skolans slut till söndag kl. 18.00,
3. Lov- och storhelgumgänge från julen 2022 enligt följande:
 - a) Varannan julhelg från den 23 december kl. 16.30 till den 26 december kl. 16.30 med början år 2022.
 - b) Varannan nyårshelg från den 30 december kl. 16.30 till den 2 januari kl. 16.30 med början årsskiftet 2023/2024.
 - c) Vartannat sportlov från skolans slut sista skoldagen innan lovet till sista dagen på lovet kl. 18.00 med början år 2024.
 - d) Vartannat påsklov från skolans slut sista skoldagen innan lovet till sista dagen på lovet kl. 18.00 med början år 2023.
 - e) Vartannat höstlov från skolans slut sista skoldagen innan lovet till sista dagen på lovet kl. 18.00 med början år 2024.
 - f) Varje sommar fyra veckors sommarumgänge från och med sommaren 2023. Sommaren år 2023 fördelat om fyra perioder om en vecka vardera, från och med sommaren år 2024 och därefter fördelat om två perioder om två veckor vardera. Hämtning och lämning fredagar kl. 16.30. Ali Hairati har företrädde udda år att först bestämma tid för sommarumgängets utövande. Helena Hairati har motsvarande rätt att jämna år först bestämma tid för sommarboende. Underrättelse om tidpunkt för sommarumgänge/boendets utövande ska meddelas senast 1 april.

4. Hämtning ska i första hand ske på skola/fritids och lämning hemma hos Helena Fahlgren. Om skola/fritids är stängt eller att hämtning på grund av sjukdom eller semester inte kan ske på skola/fritids ska hämtning ske hos den förälder där Tina och Artin befinner sig kl. 16.30, om inget annat avtalats.
5. Därtill ska Tina och Artin ha rätt till umgänge via videosamtal varje tisdag och torsdag jämna veckor kl. 18.00.
6. Lovumgänge/boende enligt punkterna 3 a–f bryter helgumgänge enligt punkt 2. Tina och Artin ska ha motsvarande rätt till lovboende, punkterna 3 a–f, med Helena Fahlgren.

Helena Fahlgren har medgett Ali Hairatis ändringsyrkande vad avser umgänge via videosamtal men bestritt ändringsyrkandet i övrigt.

Helena Fahlgren har yrkat att hon ska tillerkännas ersättning av allmänna medel för kostnader avseende sin inställelse till hovrättens huvudförhandling med 576 kr.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen

Hovrätten har tagit del av i huvudsak samma utredning som tingsrätten. Förhören vid tingsrätten har spelats upp. På Helena Fahlgrens begäran har det i hovrätten hållits tilläggsförhör med henne och nytt förhör med vittnena Barbro Bergh och Ulrika Lundqvist. På Ali Hairatis begäran har tilläggsförhör hållits med honom och vittnet Anna Nyström. Helena Fahlgren har i hovrätten åberopat ny skriftlig bevisning i form av ett utlåtande från barn- och ungdomspsykiatrien daterat den 2 juni 2022. Ali Hairati har som ny skriftlig bevisning i hovrätten åberopat journalanteckningar från umgängestillfällen i maj och juni 2022, dom från Förvaltningsrätten i Umeå den 30 mars 2022 och beslutsunderlag.

De nya förhören i hovrätten redovisas enligt följande.

Helena Fahlgren: Den senaste polisanmälan gjorde hon eftersom Artin berättade för henne att Ali Hairati hade sparkat honom flera gånger. Artin hade då haft umgänge med Ali Hairati utan umgängesstöd flera gånger. Hon gjorde inte någon anonym polisanmälan. Det går numera bra för Artin i skolan. För ett år sedan när Artin började förskoleklass hade han ett mycket utåtagerande beteende. Tina mår bra och fungerar i skolan. Hon fortsätter att ha umgänge med Ali Hairati men det finns risk för att han utsätter henne för våld. Efter tingsrättens dom har Helena Fahlgren och Ali Hairati inte haft så mycket kontakt. De har inte haft olika åsikter när det gäller barnen och Ali Hairati har inte motsatt sig de beslut som hon har fattat. Hon själv mår bättre efter att ha genomgått en PTSD-behandling under sommaren. Barnens umgänge med henne fungerar bra. Hon träffar Artin en dag per vecka efter skolan och en dag varje helg. Tina sover hos henne varannan helg och detta är ett led i att Tina ska flytta hem till henne igen.

Ali Hairati: Barnens umgänge med honom efter tingsrättens dom har fungerat bra. Ibland har Artin blivit arg på Tina och slagit henne. Han har en oro kring Artin. Efter tingsrättens dom ansökte han om och blev beviljad behandlande umgänge. Detta umgänge avbröts dock efter ett tillfälle eftersom insatserna kring Helena Fahlgren behövde prioriteras. Under våren 2022 blev han polisanmäld på grund av att Artin berättat att han skulle ha slagit sonen. Anna Nyström ringde till honom och tillsammans bestämde de att umgänget med Artin skulle pausas. Efter ett tag började han och Artin ha telefonumgänge och det har de än i dag. Artin verkar lugnare nu och berättar saker för honom vid umgängestillfällena. Det finns en planering hos socialtjänsten om att ta upp ett fysiskt umgänge igen. Han har regelbundet fysiskt umgänge med Tina en dag varannan vecka. Efter tingsrättens dom har han och Helena Fahlgren kunnat enas i beslut som rör barnen. Den fullmakt som han ställde ut till henne angående frågor kring barnen gäller alltjämt.

Anna Nyström: Sedan huvudförhandlingen vid tingsrätten har hon bytt arbetsuppgifter inom socialtjänsten. Numera följer hon upp placeringar av barn i familjehem och hon

har haft kontakt med den aktuella familjen sedan barnen blev familjehemsplacerade. Med hänsyn till det långa geografiska avståndet mellan Ali Hairati och barnens familjehem beslutades om ett begränsat umgänge som innebar en dags umgänge med varje barn varannan vecka samt telefonumgänge. Ali Hairatis umgänge med Tina har flutit på bra. I början av maj 2022 började Artin förändras. Ali Hairati blev polisanmäld för att han skulle ha utsatt Artin för våld. Hon genomförde ett barnsamtal med Artin och då berättade han att Ali Hairati slog honom alla pappadagar. Enligt Artin hade Ali Hairati också slagit honom med en hammare. Artin ville inte ha något umgänge med sin pappa. I samtal med Ali Hairati erbjöd socialtjänsten umgängesstöd men Ali Hairati tyckte att umgänget skulle pausas. Sedan dess har det inte varit något fysiskt umgänge mellan Artin och hans pappa. Planeringen för umgänget är nu att hon ska träffa Ali Hairati och Artin vid några tillfällen. Därefter ska hon prata med Artin och göra en utvärdering av umgänget och dess fortsättning. Inledningsvis reagerade Artin på olika sätt efter umgänge med mamma och pappa. Efter umgänge med Helena Fahlgren hade han ofta ont i magen och kunde inte utföra enkla saker som att klä på sig. Någon dag efter umgängestillfället försvann dock symptomen. Efter umgänge med Ali Hairati var Artin mycket utåtagerande och aggressiv. Nu fungerar umgänget med Helena Fahlgren bra och reaktionerna är inte så starka efter att de träffats. Artins skolgång fungerar bättre nu än i våras. Tina har inte haft så starka reaktioner efter umgänge med mamma och pappa. Artin står i kö till barn- och ungdomspsykiatri. En samspelsbehandling är påbörjad. Artin står också i kö för att utreda eventuell diagnos.

Barbro Bergh: Hon är kurator och har haft kontakt med Helena Fahlgren sedan år 2017. Hon har hållit i den PTSD-behandling som Helena Fahlgren genomgått under våren. En del av behandlingen innebär att patienten berättar om sina mest traumatiska minnen upprepade gånger. Helena Fahlgren valde ut fyra sådana minnen som gällde händelser där Ali Hairati använt våld och kränkande beteende mot henne. Vid berättandet grät Helena Fahlgren och kände oro och rädslor. Hon uppfattades som trovärdig i det hon berättade. Behandlingen, som bedömdes som framgångsrik, avslutades i juli 2022. Helena Fahlgren uppfyller inte längre kriterierna för PTSD. Någon annan orsak till diagnosen PTSD än Ali Hairatis våldsamma och kränkande beteende mot Helena Fahlgren har inte identifierats.

Ulrika Lundqvist: Hon arbetar som kurator på barn- och ungdomspsykiatri i Skellefteå sedan fem år tillbaka. Under hösten 2020 fick hon en remiss från vårdcentralen angående en behandlingsinsats för Artin. Hon träffade Artin och hans mamma vid ett tillfälle i oktober 2020 och därefter bara Artin vid ett tillfälle. Hon träffade också Artin en gång i slutet av år 2021 och en annan gång i februari 2022. Under samtalen i oktober 2020 berättade Artin självständigt och utan ledande frågor att det hade hänt att pappan slagit honom i samband med lek. Han berättade också att han inte fick vara ledsen hemma hos pappan.

Allmänna utgångspunkter för prövningen

Hovrätten ska pröva frågan om vårdnaden om barnen och barnens rätt till umgänge med Ali Harirati. Prövningen i hovrätten omfattar därmed samma frågor som tingsrätten hade att bedöma.

Av 6 kap. 2 a § föräldrabalken följer att barnets bästa alltid ska vara avgörande för beslut om vårdnad, boende och umgänge. Vid bedömningen av vad som är bäst för barnet ska det fästas särskilt avseende vid risken för att barnet far illa och barnets behov av en nära och god kontakt med båda sina föräldrar. Hänsyn ska också tas till barnets vilja med beaktande av barnets ålder och mognad.

Efter en lagändring som trädde i kraft den 1 juli 2021 framgår av 5 § i samma kapitel att vid bedömningen av om föräldrarna ska ha gemensam vårdnad eller om en av dem ska ha ensam vårdnad ska rätten fästa avseende särskilt vid föräldrarnas förmåga att sätta barnets behov främst och ta ett gemensamt ansvar i frågor som rör barnet. Tidigare framgick av lagtexten att det vid denna bedömning särskilt skulle fästas avseende vid föräldrarnas förmåga att samarbeta i frågor som rör barnet. Enligt förarbetena till lagändringen ansågs barn- och barnrättsperspektivet stärkas genom att flytta fokus från föräldrarna och deras samarbete till barnet och föräldrarnas gemensamma ansvar för barnet. Det viktiga, enligt förarbetena, bör inte vara hur

föräldrarnas kontakter ser ut, utan i vilken mån deras agerande påverkar barnet (prop. 2020/21:150 s. 70 f.).

Att föräldrarna tar ett gemensamt ansvar innebär att de tillsammans kan lösa frågor som rör barnet och som omfattas av vårdnadsansvaret. Det kan handla om att fatta beslut om skolval eller annan omsorg för barnet, eller att säkerställa att barnet får tillgång till olika stöd- och hjälpinsatser som barnet kan behöva. Detta kan göras genom omfattande eller få kontakter och kontakterna kan vara muntliga eller skriftliga. Det är således möjligt att ta ett gemensamt ansvar trots att föräldrarnas samarbete i praktiken är mycket begränsat. I en situation där det förekommer våld eller andra former av övergrepp från en förälders sida bör gemensam vårdnad i de allra flesta fall vara utesluten (prop. 2020/21:150 s. 133). Det ligger i linje med tidigare förarbetsuttalanden, där det uttalades att om den ena föräldern utsätter barnet eller någon annan familjemedlem för våld, trakasserier eller annan kränkande behandling har det ansetts i princip vara bäst för barnet att den föräldern inte får ta del i vårdnaden, även om samarbetet ytligt sett verkar fungera. Under sådana förhållanden är det knappast möjligt att tillgodose barnets behov av trygghet och omsorg inom ramen för gemensam vårdnad (prop. 2005/06:99 s. 51).

Ska den gemensamma vårdnaden bestå?

Det finns relativt omfattande utredning i målet som visar att Ali Hairati under förhållandet med Helena Fahlgren utsatt henne för ett våldsamt, hotfullt och kränkande beteende. Ali Hairati har i en dom från Skellefteå tingsrätt dömts för misshandel mot Helena Fahlgren och kuratorn Barbro Bergh har omvittnat hur Helena Fahlgren för henne lämnat trovärdiga uppgifter om flera traumatiska händelser som involverat våld och hot från Ali Hairatis sida. Även uppgifterna från Helena Fahlgrens mamma och syster om att hennes självförtroende blivit sämre under förhållandet med Ali Hairati talar i samma riktning. Av utredningen framgår vidare att det Helena Fahlgren upplevt i förhållandet med Ali Hairati har satt djupa spår hos henne. Efter förhållandet tog slut har hon nämligen diagnosticerats med och behandlats för posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). Det är dock viktigt att påpeka att Ali Hairatis beteende mot Helena Fahlgren

ligger långt tillbaka i tiden och enligt hovrätten kan beteendet inte självständigt utgöra grund för ett beslut om att han inte ska ha någon del i vårdnaden om deras gemensamma barn.

Helena Fahlgren har även åberopat att Ali Hairati ska ha utsatt barnen för sexuella övergrepp, hot och våld. När det gäller anklagelserna om sexuella övergrepp är dessa mycket vaga och framgår inte av några dokumenterade samtal med barnen. Hovrätten kommer därmed inte heller att lägga anklagelserna till grund för den följande bedömningen. När det däremot gäller anklagelser om hot och våld framgår det att barnen i samtal med socialsekreterare, i tiden före tingsrättens dom, har berättat om händelser som vittnar om ett hårdhänt och aggressivt uppfostringssätt från Ali Hairatis sida, särskilt gentemot Artin. Det har rört sig om ett beteende som uppkommit främst i stressiga och konfliktfyllda situationer, till exempel vid hemgång från badhuset. Den inspelade ljudfilen från en händelse hemma hos Helena Fahlgren visar prov på detta beteende. Av ljudfilen framgår nämligen tydligt en aggressiv och hotfull ton från Ali Hairati gentemot Artin i en konfliktsituation.

Ulrika Lundqvist har vittnat om att Artin i ett samtal med henne under hösten 2020 berättat att han inte fick vara ledsen hemma hos sin pappa och att det hänt att Ali Hairati slagit honom i samband med lek. Ulrika Lundqvist har bedömt att uppgifterna kommit självständigt från Artin. Det är naturligtvis allvarligt att Artin i samtal med barn- och ungdomspsykiatrien har berättat om våld från Ali Hairatis sida. Uppgifterna är dock mycket allmänt hållna och enligt hovrätten verkar de utgöra ytterligare en beskrivning av det hårdhänta och aggressiva uppfostringssätt som tagits upp i tidigare samtal med Artin.

Mot bakgrund av den utredning som presenterats i målet menar hovrätten sammanfattningsvis att det som kan anses visat angående Ali Hairatis beteende gentemot barnen är att han i vissa uppfostringssituationer har varit hårdhänt och aggressiv, särskilt i förhållande till Artin. Visserligen framgår det av Anna Nyströms vittnesmål att Artin, i tiden efter tingsrättens dom och efter barnens omhändertagande, berättat för henne att han blivit utsatt för allvarligt våld av Ali Hairati. Artin har härvid

berättat att Ali Hairati skulle ha slagit honom alla pappadagar och att våldet bland annat involverat en hammare. Enligt hovrätten måste uppgifterna dock bedömas med mycket stor försiktighet. För det första hade Artin i tiden efter omhändertagandet ett begränsat umgänge med sin pappa och för det andra befann han sig på grund av omhändertagandet i en utsatt situation. Det kan mot den bakgrunden inte anses visat att Ali Hairati har haft ett allmänt våldsamt beteende mot sina barn.

Ali Hairatis uppfostringssätt är naturligtvis negativt för barnen och han behöver hjälp med att hitta verktyg för att hantera stress och konflikter. Trots flertalet orosanmälningar till socialtjänsten angående Ali Hairatis beteende framgår det dock inte av tillgänglig utredning att socialtjänsten har bedömt att det funnits skäl att skydda barnen från honom. Även när Artin efter omhändertagandet berättade om omfattande våld från Ali Hairatis sida ansåg socialtjänsten att umgänget kunde fortsätta med umgängesstöd. Ali Hairati har inte heller dömts för brott mot barnen och det pågår för närvarande inte några polisutredningar mot honom i detta avseende. Hovrättens sammanfattande bedömning är att vad som framgått om Ali Hairatis uppfostringssätt inte, varken självständigt eller i kombination med hans beteende gentemot Helena Fahlgren under deras förhållande, diskvalificerar honom som vårdnadshavare.

Följande fråga blir om Helena Fahlgren och Ali Hairati är oförmögna att sätta barnens behov främst och ta ett gemensamt ansvar i frågor som rör barnen och att vårdnaden därför inte längre ska vara gemensam. Parterna är överens om att de inte har några problem med att lösa frågor som rör vårdnadsansvaret. Det gäller till exempel skol- och sjukvårdsfrågor och frågan om adressändring när Helena Fahlgren skulle flytta. Helena Fahlgren har uppgett att hon och Ali Hairati har samma åsikter i de här frågorna och Ali Hairati har också ställt ut en fullmakt för henne att själv fatta beslut i de vanligt återkommande frågorna kring barnen. Parterna verkar därmed lyckas lösa den typ av större frågor som ingår i vårdnadsansvaret.

Helena Fahlgren har dock gjort gällande att det finns en stor risk för att hon och Ali Hairati inte kommer att lyckas ta ett bra gemensamt ansvar för barnen i framtiden. På grund av hur Ali Hairati tidigare har behandlat henne känner hon en mycket stor oro i

kontakterna med honom. I takt med att barnen blir äldre kommer föräldrarna att behöva fatta större och viktigare beslut och farhågan är då att hon inte kommer att kunna stå på sig mot Ali Hairati. Hovrätten har full förståelse för att Helena Fahlgren fortfarande känner oro inför kontakterna med Ali Hairati på grund av vad han tidigare har utsatt henne för. Det finns dock ingenting i utredningen som tyder på att parterna i framtiden skulle få det svårare att ta ett gemensamt ansvar för barnen. Ali Hairatis tillbakaträdande roll, innefattande bland annat utställandet av fullmakt till Helena Fahlgren, och deras samsyn i den här typen av frågor, tyder snarare på motsatsen. Liksom i dag kommer parterna mest sannolikt inte behöva ha så mycket kontakter i framtiden. Utredningen i målet talar därmed med styrka för att parterna har och kommer att ha förmåga att sätta barnens behov främst och ta ett gemensamt ansvar i frågor rör dem. Det saknas därmed skäl för att upplösa den gemensamma vårdnaden.

Avslutningsvis menar hovrätten att det även finns en påtaglig risk för att ett frångående av vårdnadsansvaret för Ali Hairatis del skulle kunna leda till att hans insyn i barnens liv helt gick om intet. Helena Fahlgren känner en stor oro inför kontakterna med Ali Hairati och hovrätten befarar att hon skulle ha svårt att kontakta Ali Hairati frivilligt för det fall hon fick ensam vårdnad om barnen. En situation där Ali Hairati är helt utestängd ur barnens liv kan inte anses vara till barnens bästa och risken för att situationen uppstår utgör ytterligare ett viktigt skäl för varför vårdnaden fortsatt ska vara gemensam. Hovrättens bedömning är därmed att den gemensamma vårdnaden om barnen ska bestå.

Vilket umgänge ska barnen ha med Ali Hairati?

Ali Hairati har yrkat att barnen ska tillerkännas ett sedvanligt veckosluts- och lovumgänge med honom inklusive övernattningar. Helena Fahlgren har endast medgett umgänge via videosamtal två gånger per vecka.

Ali Hairatis uppfostringssätt behöver som tidigare nämnts förändras men det utgör inte skäl för att barnens umgänge med honom ska begränsas till att bara gälla videosamtal i enlighet med Helena Fahlgrens medgivande. I likhet med vad som angetts angående

ensam vårdnad ovan finns enligt hovrätten en risk för att ett mycket begränsat umgänge skulle kunna leda till att barnens kontakt med sin pappa helt försvann med tiden. Det kan inte anses vara till barnens bästa om den situationen uppstod. Hovrätten bedömer i stället att det är viktigt och till båda barnens bästa att de fortsättningsvis ska kunna umgås regelbundet med sin pappa åtminstone under dagtid. Sedan tingsrättens dom har Tina, med något mindre uppehåll, också haft ett sådant dagtidsumgänge med sin pappa, vilket verkar fungera utan anmärkning. Det kan visserligen konstateras att Artin sedan i maj 2022 inte haft något annat umgänge med sin pappa än via videosamtal. Anna Nyström har dock uppgett att det finns en planering för ett utökat umgänge mellan pappa och son där det första steget är att umgänget kommer att hållas med henne som umgängesstöd. Hovrätten förutsätter att umgänget kommer att utökas ytterligare när socialtjänsten bedömer att det är lämpligt och Artin är redo för det. Hovrätten menar att det bästa för barnen är att domstolen fastställer att barnen ska ha ett regelbundet fysiskt umgänge med Ali Hairati. Vid ett sådant umgänge kommer Ali Hairati också att kunna fortsätta det behandlande umgänge som han tidigare har påbörjat. Det är enligt hovrätten ytterst viktigt att han ser till att detta umgänge fortsätter så att han kan hitta nya verktyg för att hantera vardagen och de konfliktsituationer som uppstår med barnen.

Barnen har aldrig haft något övernattningsumgänge med Ali Hairati. För närvarande anser hovrätten därför, i likhet med tingsrätten, att det vore en alltför kraftig upptrappning att bevilja det omfattande umgänge som yrkats av honom. Det umgänge som har fastställts av tingsrätten är väl avvägt och ska inte ändras på annat sätt än att även det medgivna videosamtalsumgänget beviljas. Som tingsrätten angett finns det dock inget som hindrar att parterna i framtiden kommer överens om ett mer omfattande umgänge om det dagtidsumgänge som nu fastställs faller väl ut.

Övrigt

Helena Fahlgren har yrkat ersättning av allmänna medel för sina inställelsekostnader i hovrätten. Kostnaderna kan inte ersättas inom ramen för rättshjälpen (se Renfors m.fl., Rättshjälpslagen – och annan lagstiftning om rättsligt bistånd, en kommentar, Juno

version: 3F, 2022-05-05, kommentaren till 16 § rättshjälpslagen). Med hänsyn till Helena Fahlgrens ekonomiska förhållanden kan hon inte heller tillerkännas ersättning av allmänna medel för kostnaderna enligt 11 kap. 6 § rättegångsbalken. Hennes yrkande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 18 oktober 2022.

Hovrättsråden Jonas Brodin och Lisa Hedlund (referent), hovrättsfiskalen Hanna Hamrén samt nämndemännen Eva Karlsson och Joakim Mörk har deltagit i avgörandet. Rätten är enig.

SKELLEFTEÅ TINGSRÄTT
Rotel 2

DOM
2021-04-23
Meddelad i
Skellefteå

Mål nr
T 434-20

PARTER

Kärande

Ali Hairati, 19810720-3575
Medborgare i Sverige
Kanalgatan 23 Lgh 1101
931 32 Skellefteå

Ombud: Advokat Ida Viderlund
Advokatbyrån Kaiding Kommanditbolag
Box 385
931 24 Skellefteå

Svarande

HELENA Sofia Fahlgren, 19850530-8547
Medborgare i Sverige
Mellangatan 42
934 51 Byske

Ombud: Advokat Fredrik Elveros
Elveros Advokatbyrå AB
Lasarettvägen 19
931 32 Skellefteå

DOMSLUT

1. Parterna ska ha gemensam vårdnad om sina barn Tina Hairati, 20140218-3261, och Artin Hairati, 20151108-6918.
2. Barnen ska bo tillsammans med Helena Fahlgren.
3. Tina Hairati och Artin Hairati ska ha rätt till umgänge med Ali Hairati enligt följande.

Dok.Id 190311

Postadress
Box 398
931 24 Skellefteå

Besöksadress
Brännavägen 9

Telefon
0910-72 56 50
E-post: skelleftea.tingsratt@dom.se
www.skellefteatingsratt.dom.se. Här hittar
du info om tingsrättens
personuppgiftsbehandling.

Telefax
0910-77 80 86

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

- a) Den 15 maj 2021, den 30 maj 2021, den 13 juni 2021, den 26 juni 2021 och den 11 juli 2021, alla dagar mellan kl. 10.00 och kl. 15.00 och i närvaro av umgängesstödjare utsedd av Socialnämnden i Skellefteå kommun. Tid för umgänge kan ändras i samråd med umgängesstödjaren. Umgänget ska framför allt äga rum utomhus.
- b) Därefter varannan helg udda veckor, lördag, från kl. 10.00 till kl. 18.00 och söndag från kl. 10.00 till kl. 18.00.
4. Vad som nu förordnats ska gälla utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.
5. Ersättning enligt rättshjälpslagen till Fredrik Elveros fastställs till 89 063 kr för arbete, varav 17 813 kr är mervärdesskatt.
-

YRKANDEN M.M.

Ali Hairati har yrkat att Tina Hairati, 20140218-3261, och Artin Hairati, 20151108-6918, ska ha rätt till umgänge med Ali Hairati enligt följande.

1. Varannan lördag, udda veckor, från kl. 10.00 till kl. 16.00 vid fem tillfällen, därefter
2. Varannan helg, lördag, från kl. 10.00 till kl. 18.00 och söndag från kl. 10.00 till kl. 18.00 vid fem tillfällen, därefter
3. Varannan helg, lördag från kl. 10.00 till söndag kl. 18.00 vid fem tillfällen, därefter
4. Varannan helg, udda veckor, från fredag efter skolans slut till söndag kl. 18.00.
5. Lov- och storhelgsumgänge från julen 2021 enligt följande.
 - a. Varannan julhelg från den 23 december kl. 16.30 till den 26 december kl. 16.30 med början år 2021.
 - b. Varannan nyårshelg från den 30 december kl. 16.30 till den 2 januari kl. 16.30 med början årsskiftet 2022/2023.
 - c. Vartannat sportlov från skolans slut sista skoldagen före lovet till sista dagen på lovet kl.18.00 med början 2022.
 - d. Vartannat påsklov från skolans slut sista skoldagen före lovet till sista dagen på lovet kl.18.00 med början 2023.
 - e. Vartannat höstlov från skolans slut sista skoldagen före lovet till sista dagen på lovet kl.18.00 med början 2022.
6. Sommarumgänge varje sommar från och med sommaren 2022, två veckor med minst en vecka mellan, med hämtning och lämning fredag kl. 16.30. Ali Hairati ska senast den 1 april varje år lämna besked om vilka veckor umgänget kan äga rum.

De första fem tillfällena ska umgänget ske i närvaro av umgängesstöd med start den lördag familjerätten kan tillhandahålla umgängesstöd. I andra hand godtas annan veckodag än lördag som är möjlig för umgängesstödet.

Yrkandena under p. 1-5 framställs jämväl interimistiskt.

Helena Fahlgren har medgett Ali Hairatis yrkande. Hon har för egen del yrkat att hon tillerkänns ensam vårdnad om barnen, även interimistiskt.

Ali Hairati har bestritt yrkandet om ensam vårdnad.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

Ali Hairati

Det bästa för barnen är att de får ha en god och nära kontakt med sin far genom ett upptrappat umgänge samt att föräldrarna har fortsatt gemensam vårdnad om dem.

Den 1 mars 2017 dömdes han mot sitt nekande under pågående vårdnadstvist – det är åtta år sedan. Han fick villkorlig dom och samhällstjänst. I domen från tingsrätten bedömdes Ali som trovärdig. Risker att begå nya brott bedömdes som låg. Helena har åberopat vittnesmål från mamma och syster – Ali har inte träffat Helenas föräldrar sedan separationen. Han har träffat systemen en gång i februari 2020. Vid separationen hade Artin inte ens fyllt ett år. Tina var två år. De har sannolikt inga egna minnen om hur det var innan separationen. Om de säger något om den tiden har de fått det berättat för sig i efterhand.

De träffade en överenskommelse i målet om gemensam vårdnad och att barnen skulle få träffa sin pappa varje lördag mellan 11-16. Det hade dessförinnan varit umgänge med umgängesstöd.

Helena har åberopat en orosanmälan från 2017 och vittnesattest om händelser från 2016. Det är händelser inom ramen från den förra tvisten. Tina ville inte längre ligga på skötbord och byta blöja – inget konstigt. Helenas syster jobbade på förskolan där

barnen gick under den pågående tvisten. Skriftliga tvistemål inte tillåtna så frågan är vad attesten har för bevisvärde.

De hade umgänge med umgängesstöd under 2017. I en anteckning från den 4 april sägs att man ser inget hinder mot att umgänget kunde ske utan kontaktperson. Umgängesstödet avslutades i förväg eftersom det fungerade väl. Parterna kom fram till en överenskommelse. Ali undertecknade en fullmakt att Helena skulle kunna sköta vardagliga saker med förskola själv. Alis flickvän Shiva närvarade vid de flesta umgängestillfällena. Fyra månader efter parternas överenskommelse gjordes en orosanmälan – Helena hade pratat med personer som har anmälningsplikt. Anna Nyström, socialsekreteraren, hon har varit en del i familjens alla orosanmälningar. I vårdnadsutredningen har man redogjort för alla förekomster i socialregistret som finns. Under första tvisten inkom orosanmälningar till socialtjänsten – i princip allt avslutades utan insats – allt som uppkom skulle hanteras inom ramen för en vårdnadstvist.

I februari 2018 kom en orosanmälan från Helena angående anklagelser om sexuella övergrepp mot Tina från Ali. Ali godtog att Helena skulle närvara vid umgängestillfällena för att lugna Helena. Shiva var då inte längre med eftersom det upplevdes obehagligt. Det har gjorts flertalet orosanmälningar – Helena uttrycker samma diffusa och grundlösa oro. Man kan se ett mönster i anmälningarna. Helena berättar och grundar sin oro för saker som hänt tidigare, för någon med anmälningsplikt. Dessa personer vet sannolikt inte att det skett anmälningar tidigare med samma innehåll. Socialtjänsten har flera gånger konstaterat att ingen risk föreligger för barnen, utan barnen påverkas negativt av föräldrarnas konflikter.

Sedan tingsrättens dom i den förra tvisten träffade barnen Ali nästan varje vecka i tre års tid. Det var möjligt eftersom Ali lät Helena närvara trots att överenskommelse sa annat. Han har haft barnens bästa för ögonen hela tiden.

Den 22 februari 2020 skulle barnen komma till Ali för umgänge, det kom att bli det sista umgänget på flera månader. Ali skulle inte behöva hämta barnen då Helena skulle in till stan. När de kom hade de mig sig Helenas syster och hennes man, utan att ha

meddelat det innan. Ali kontaktade då Shiva och bad henne komma dit. När Helena lämnade lägenheten meddelades att hon inte skulle närvara vid umgångena, om Ali skulle träffa barnen skulle Helenas bror vara med. Ali kommenterade inte det då han inte ville ha konflikt inför barnen. Ali skulle ha kontakt med Helenas bror inför umgångena. Ali vill då ha umgänge i enlighet med tingsrättens dom – varje lördag – utan närvaro av någon ytterligare person. Det vägrade Helenas bror att acceptera, han krävde att få vara med varför Ali blev upprörd.

Helena har återigen kommit med berättelser om att Ali behandlar barnen illa. Ali har försökt förstå varför detta händer när de haft umgänge under tre års tid. Att Helena gör så här tror Ali beror på att Tina ville vara mer hos Ali och övernatta. Helenas oro har gjort att hon inte förmår släppa kontrollen. Helena främjar inte kontakt mellan Ali och barnen, hon inför en oro hos barnen för pappan som inte är befogad.

En polisanmälan gällde den inspelning som Helenas ombud åberopat. Inspelningen skedde enligt Helena för två år sedan. Hon anmälde inget då, agerade inte då. Det polisanmälades ett år senare, tre veckor efter att Ali väckt ny talan i tingsrätten angående umgängesfrågan. Tingsrätten meddelar dom i den frågan 1 april i år – men det har ingen betydelse här. Det har sedan dess skett många utredningar som inte visar någon risk för barnen vid umgänge med Ali.

Trots flera försök stoppades allt umgänge från 22 februari 2020 till 16 maj 2020 då umgänget återupptogs sedan tingsrätten beslutat härom. Beslutet att inte ha nattligt umgänge beror på bristande tillit hos Helena – inte bristande förmåga.

Vid de flesta umgängestillfällena efter tingsrättens beslut var Shiva med. De var ofta på allmänna platser som lekplatser, badhus och lekland. De märktes ingen oro hos barnen. Ali känner en oro att barnen involverats i föräldrarnas konflikt genom att det pratats med barnen om föräldrarnas konflikt. Innan vårdnadsutredningen i målet var klar meddelade Helena att hon ställde in allt umgänge. Det begärdes i inlägga den 12 oktober

2020 att barnen inte skulle ha umgänge med Ali. Grunden var att barnen lämnat uppgifter till familjerättens utredare som gjort anmälningar till socialtjänsten. Alis oro att Helena påverkar barnen på negativt sätt förstärktes. Barnen tvingades till avbrott av umgänge pga Helenas oro. Det hölls barnsamtal med sekreteraren Anna Nyström som känt familjen i tre år. Det har inte varit snö när Ali haft umgänge med Artin utan att Helena varit med. Ali tvingades till slut bevisa att han är oskyldig. Före tingsrättens interimistiska beslut i november 2020 kom vårdnadsutredningen. Utredningen är ensidig; den framhåller Helenas version av vad som har varit på ett okritiskt sätt. Det finns en felaktighet på s 2 i vårdnadsutredningen om att Helena uppmanats av socialsekreterare att skydda barnen och avbryta umgänget – det finns ingen som har gjort det.

Alla utredningar har avslutats utan insatser.

Förskolan bekräftar att det inte finns någon oro för barnen. Den riskbedömning som görs har flertalet brister – redan från början har man valt att lägga Helenas berättelse till grund för bedömningen och riskbedömningen.

Tingsrätten beslutade i det senaste interimistiska beslutet att inget umgänge skulle ske mellan Ali och barnen. Det är oerhört ingripande och har medfört att barnen inte träffat sin pappa sedan 3 oktober 2020. De har haft kontakt med videosamtal. Den kontakten fick göras upp genom ombuden för att Ali inte skulle riskera att göra fel. Det har fungerat ganska väl, men ingen som svarat alla gånger. Ali har försökt vara anpassningsbar för att undvika konflikter kring umgänget. Han har därför justerat yrkandet till att de ska ske med umgängesstöd.

Vårdnaden om barnen har varit gemensam alltsedan separationen 2016, det har fungerat väl. Ali har inte motsatt sig något. Det har inte varit problem med vårdnadssituationen. Inga problem med adressändringar. Helenas syster arbetar på samma förskola som barnen gått på. Med tanke på hennes negativa inställning till Ali har han varit försiktig med kontakterna till förskolan. Han undertecknade en fullmakt till Helena. När

Tina börjar skola finns problematiken kring henne inte kvar. Ingen analys finns i vårdnadsutredningen om hur informationen till Ali påverkas av ensam vårdnad av Helena. Helenas mående är skört, ett skäl till att hon inte kan ha kontakt med Ali. Kan hon då uppfylla sin informationsplikt? Det bästa för barnen att den gemensamma vårdnaden består. Det finns uppenbara risker för att Helena helt stänger ute barnen från Alis liv om hon har ensam vårdnad. Hon uttrycker att det bästa är att barnen inte träffar Ali alls. Inga konkreta exempel att den gemensamma vårdnaden inte fungerat eller att det påverkat konflikten negativt. Konflikten gäller umgänget. Det är angeläget att den gemensamma vårdnaden består så att Ali kan ha kontakt med skola, vård och myndigheter.

Helena Fahlgren

Barnens bästa är att Helena Fahlgren får ensam vårdnad om dem samt att ingen umgängesrätt fastställs.

Ali har många bra föräldraegenskaper – när barnens blodsocker är i balans är han en riktigt bra pappa. Han är våldsam också. Han har varit det mot Helena och han har varit det mot barnen under umgängen. Det är i förhållande som barnen, vilket är viktigast, inte att det är allvarligt våld till sin art, utan vad man förr beskrev som barnaga; mindre våld i uppfostringssituationer. Det är inget han erkänner, men det finns bevisning som styrker det. Ett mindre allvarligt och kontrollerbart problem är att Ali kan vara gränslös med barnen och har svårt att läsa signaler. Det är dock reparable egenskaper om man tar till sig problemen. Ali förnekar dock problemen helt och hållet. Ali är dömd för misshandel av Helena. Det beskrevs som en knuff från Ali Hairatis sida, gärningsbeskrivningen var att Ali puttade eller slängt Helena ner på marken, det hände i maj 2013. Helena fick hjärnskakning. Domen uppmärksammar att det inte rubriceras som en ringa misshandel, vilket en knuff annars ofta gör. Ali har behandlat Helena väldigt dåligt. Det har bäring på behovet av ensam vårdnad.

Misshandeln som Ali fälldes för var inte en enstaka överilad gärning. Helena har haft samtalsbehandling. Hon har diagnostiserats med PTSD. När det blir lugnare kring den

psykosociala situationen kommer hon att kunna genomföra utredning, som hittills hindras av en otrygg levnadssituation för henne och barnen. Helena tycker att det är viktigt att barnen har en kontakt med Ali, under förutsättning i att man kan vara trygg i att de inte utsätts för våld eller andra övergrepp. Därför började hon vara med vid umgängen. Anledningen att det inte fortlöpte var att hon inte kunde skydda barnen från Alis övergrepp då heller. När Ali tyckte att Artin var besvärlig på badet och inte gjorde som föräldrarna sade så tog han honom och sade att nu kastar jag ner dig i bassängen, lyfte ner honom i den djupa delen, med syfte att skrämma Artin. Om Ali stod för att han gjort detta så hade man kunnat resonera och diskutera om detta. Men eftersom han inte har den inställningen går det inte. Barnen uttrycker en oro och rädsla för pappan när han är arg. Uppgifter om detta har inte bara kommit från Helena eller nära anhöriga utan även exempelvis förskolan vilket framgår av den skriftliga bevisningen.

UTREDNINGEN I MÅLET

Ali Hairatis bevisning

Skriftlig

1. Utdrag från socialtjänsten angående umgängesstödet iakttagelser, aktbilaga 4
2. Beslut 2019-05-10 och beslutsunderlag 2019-04-23, aktbilaga 5
3. BBIC-utredning avslutad 2020-03-23, aktbilaga 6
4. Tre ljudfiler som innehåller röstmeddelanden som Tina skickat till Ali den 19 maj 2020,
5. Skärmdump utvisande att Helena tagit bort meddelande som Tina skickat till Ali den 20 maj 2020,
6. Två filmer från umgängen, 16 maj 2020 och 30 maj 2020,
7. Skellefteå kommun, familjerättens vårdnadsutredning 2020-10-19 inklusive bilagor, aktbilaga 51-54
8. Journalanteckning med barnsamtal från socialkontoret, aktbilaga 57
9. Skärmdumpar av SMS-kontakter mellan Ali Hairati och Helena Fahlgrens bror, aktbilaga 85

10. Skärmdumpar av kontakter mellan Ali Hairati och Helena Fahlgrens konoto på Messenger samt SMS från Tina till Ali Hairati, december 2020-februari 2021, aktbilaga 86

Muntlig

1. Förhör med Ali Hairati under sanningsförsäkran.
2. Förhör med vittnet Shiva Nasrollahi.
3. Förhör med vittnet Anna Nyström.

Helena Fahlgrens bevisning

Skriftlig

1. Vårdnads, boende och umgängesutredning jämte bilagor, aktbilaga 52-54
2. Orosanmälningar 2020-10-09, aktbilaga 39
3. Socialtjänstens tjänsteanteckning 2017-04-06, referenssamtal med förskolan, aktbilaga 70
4. Orosanmälan inkommen till socialtjänsten 2017-01-25, aktbilaga 70
5. Attest upprättad av förskolepersonal 2020-05-12, aktbilaga 70
6. Skellefteå tingsrätts dom B 1041-16, meddelad 2017-03-01, aktbilaga 70
7. Ljudinspelning 2019-04-06, aktbilaga 24

Muntlig

1. Förhör med Helena Fahlgren under sanningsförsäkran.
2. Förhör med vittnet Birgitta Fahlgren.
3. Förhör med vittnet Sara Nordström.

De hörda personerna har berättat i huvudsak enligt följande.

Fritt partsförhör **Ali Hairati**. Shiva är hans flickvän sedan 2016. De är särbo. Hon har varit med vid många umgängestillfällen, då känner han sig säkrare, kände att hon var

ett skydd mot anklagelser. Helenas mamma Birgitta har han inte träffat sedan rättegången 2016. Hon vittnade också då i rätten. Systemen har han bara träffat en gång vid ett umgängestillfälle.

De hade umgänge med umgängesstöd våren 2017. Det kändes bra för honom med umgängesstödet. Det stämmer inte att han inte kunde byta blöja. Tina hade inte problem att byta blöja hos honom. Han har inte upplevt att barnen var rädda. De kom till en överenskommelse om umgänge och det meddelades en dom på det. Då var det viktigast för honom att vara med barnen. Han samarbetade så bra han kunde. Bättre att han träffade barnen något eller ingenting. Helena började vara med på umgängen. Han försökte få Helena att lugna ner sig. Barnen påverkas av en mamma som inte mår bra. Han försökte acceptera allt. Han godkände att Helena var med, för honom var det viktigaste att han fick vara med barnen. Han och Helena försökte vara glada och inte påverka barnen. Har de bråkat så har de tagit de på telefon. När barnen var hos honom försökte de vara som en familj. Händelsen på badhuset var en gång Helena följde med. Han hotar inte Artin och Tina. Man måste dock uppfostra Artin, han har varit våldsam och skadat både Tina och sin mamma. Han har pratat med Artin – sade till honom att han inte får nypa Tina. Artin ska förstå att han inte ska göra Tina illa. Han sa att om han nyps så gör det ont. Tina valde att pappa skulle följa med in på akuten när Tina hade skadat huvudet i somras. I februari 2020 ville inte Helena inte att de skulle träffas. Han skulle prata med Helenas bror eller syster. Det accepterade han inte. Hennes syster och bror ska inte blanda sig i familjen.

Det är inget särskilt som inträffat nu förutom att Tina vill mest vara hos honom och sova. Han har försökt visa under fyra år att han inte är olämplig. Den tiden de är tillsammans försöker han bara mysa och vara glada med barnen. Har inte upplevt att barnen är rädda för honom. Artin kan vara utåtagerande, har mest sett det mot Tina. Han kan bli arg och slår även sin mamma. Eftersom Helena är vegetarian har de haft konflikter om mat. Det är jobbigt när barnen blandas in i konflikten mellan föräldrarna. Tina ha sagt att mamma sagt att de är skilda, för att han slog Tina när hon var liten och mamma gav honom många chanser.

Artin ska ha påstått till förskolan att Ali sagt att han ska försvara sig. Det skulle han aldrig säga, det lär man inte barn. I somras när han hade umgänge med barnen utan Helena gick det jättebra, barnen var glada. De har inte visat några tveksamheter angående badsituationer. Helena ska ha uttryckt oro på förskolan att Ali skulle hota att hämta barnen. Det har han aldrig sagt. Han har aldrig gjort det.

Det ha inte varit problem kring vårdnadsfrågan. När de skulle skilja sig sade Helena att hon ville ha ensam vårdnad, men det accepterade han inte. Han har varit försiktig och accepterade nya bostadsadresser. Det har inte varit några diskussioner. Han har inte gjort sig onåbar. Han önskar att det skulle fungera bra trots att de skilt sig. Han kan inte se anledningar att Helena skulle ha ensam vårdnad. Om hon skulle få ensam vårdnad skulle han kanske riskera att inte få träffa barnen alls. Han har också alltid betalt underhåll. Han har fast arbete. Han dricker alkohol ett par gånger per år om det är fest. Helena försöker svartmåla honom men det stämmer inte. Han röker, det är det enda. Shiva har en dotter som är 16 år gammal. Det har alltid fungerat jättebra med henne. Genom yrkandet om umgängesstöd vill han visa att han är trygg. Det behövs ett beslut att han får träffa barnen för att han ska få behandlande umgänge.

Fritt partsförhör med **Helena Fahlgren**: Hon och Ali träffades i Byske när de var ganska unga. Det utvecklades till en relation där Ali var våldsam. Ali var mån om att hålla koll på var Helena var. T.ex. när Helena tappade bort sin mobiltelefon köpte Ali direkt en ny. De skulle gifta sig efter ett halvår, annars skulle det ta slut. Ali ville alltid följa med Helena överallt. Ali började sen säga taskiga kommentarer. Han tog vid ett tillfälle stryptag på henne. Han slog henne med en knytnäve i ansiktet. Det gick i cykler att det var bra och sedan var det sämre och bättre igen. De var ihop ganska många år innan de fick barn. Ali har puttad henne i golvet så att hon fick en hjärnskakning. Hon gick hem till sina föräldrar och ville skilja sig. Ali bjöd hem Helena och de blev gravida. Eftersom de skulle få barn ville Helena försöka igen. De hade ett ganska bra år tillsammans. Därefter var det mer våldsamt när hon var gravid med Artin. Ali ville göra abort, han var våldsam mot Helena när hon var gravid. Vid ett tillfälle höll Ali upp en kniv mot Helena, mot magen, då skulle Ali döda Helena och barnen. Ali har

också sagt att han skulle ta barnen till Iran om de skulle skilja sig. Han skulle också döda Helenas kaniner som hon tycker mycket om. Han slog in rutan på boden där kaninerna bodde och sparkade på en kaninbur, men gjorde inte illa kaninerna. När hon var höggravid med Artin sa Ali att han ville döda henne om det inte var för att hon var gravid med hans barn. Nära det beräknade förlossningsdatumet var hon osäker på om förlossningen startat, hon hade mycket förvärrar. Ali var less på det, han knuffade ut Helena på bron så att hon ramlade baklänges, hon var stressad över hur det gick med barnet i magen och om förlossningen startat. Hon var utelåst ungefär en halvtimme. Hon fick inte åka iväg och träffa familj och vänner, han sa att hon fick men när hon skulle iväg ändrade han villkoren, att han skulle tex träna en viss tid eller att hon inte fick ta bilen. När hon skulle laga mat någon gång var det fel så Ali åkte till restaurang istället. Hon har numera dåligt självförtroende och är ganska tyst av sig.

Hon har gått på enskild behandling och även gruppterapi sedan de skiljes. Går även till kurator på psykiatri. Hon har fått en PTSD-diagnos på psykiatri. Hon har inte kunnat få aktiv behandling eftersom det bedöms vara en pågående en kris. Det har varit jobbigt med Alis umgänge med barnen och att han fortsatt utsatt dem för våld. Ali har visat filmklipp när han leker och busar med barnen och alla är glada. Hon upplever att Ali vet hur man ska vara en bra förälder. Han kan göra bra saker med barnen, oftast har de roligt. Han har också en sida där han blir arg om man inte gör som han säger. Man får inte visa känslor, inte gråta, inte säga emot. Han hotar barnen om de inte gör som han säger, t.ex. händelsen om att nypa Artin. När de var hos Alis föräldrar hotade han att kasta ner Tina från balkongen om hon inte slutade gråta. Tina var ganska liten, det var längesen. Hon var max två år. De bodde då ihop fortfarande. Han uppmuntrar barnen att vara våldsamma, har sagt att de måste lära sig försvara sig. Artin uppmanas att slåss och nypas. Hon har hört Ali säga det. Barnen bråkade, Artin nöp Tina och Ali sa att det var bra, att Artin skulle göra så. När de var tillsammans, vid ett tillfälle tog Ali henne och puttade henne bakåt ner i en matta. Han slog Tina med öppen handflata vid ett tillfälle. Vid ett annat tillfälle grät Tina och Ali tyckte att hon skulle vara i sin spjäl-säng. Helena skulle ta upp Tina, då slog Ali Helena, och hon hade Artin i famnen som

började gråta. Han tål inte att barn gråter – vid ett tillfälle när Helena åkte och handlade ringde Ali att hon skulle komma hem för att Artin grät, då hon kom hem låg Artin på golvet och grät. Han vet heller inte när det inte passar att skoja.

Efter separationen blev det en vårdnadstvist som utmynnade i ett umgänge. De hade ”konflikt och försoning” – där blev de överens om umgänge. I början hade Ali 4,5 timme i veckan på lördagar, i början själv med barnen. Vid ett tillfälle kom Tina hem och hade blåmärken på ena låret, som att någon hållit fast henne. En annan gång var Tina ledsen när hon kom hem och sa att pappa puttade snoppen i rumpan, men det var framtill. Hon ville då inte sova på mage som hon brukade, utan hon sov istället på rygg ett par nätter. När hon skulle kissa sa hon igen att pappa puttade henne med snoppen. Då kände hon att hon måste vara med på umgänget för att skydda barnen, det hade pågått umgänge ett par månader då. Hon känner ändå att hon inte kunde skydda barnen genom att vara med eftersom Ali varit våldsam. Umgängena som hon varit med på har barnen oftast haft roligt. De har varit på Leos Lekland, på badhus mm. Oftast är det kul, roliga aktiviteter som barnen gärna vill åka på. Ibland har det inte varit okej. Tre händelser – 1) Eddahallen, när de skulle åka hem ville Artin inte det och började gråta och skrika. Då kunde Ali inte hantera det. Då sa han till Artin att han skulle kasta honom i vattnet. Tog honom i vattnet och ner på det djupa till midjan. Artin blev rädd och gömde sig bakom Helena. 2) Ljudfilen som uppspelades – konflikt mellan Artin och Ali – Ali sa till Artin att sluta, Ali skulle nypa Artin hårt så att han skulle få ont för att han inte lyssnade. 3) Artin var igen lite förkyld, missnöjd och trött. Ali var less på det. Helena skulle hämta något vid diskbänken, när hon vände ryggen till såg hon att Ali slog Artin med handflatan. Då inväntade Ali att Helena skulle vända ryggen till. Artin blev då ledsen och började gråta. Ali tänkte nog att Helena inte skulle se.

Artin har på senare tid varit mer orolig. När han var mindre var det lättare att åka till pappa. Han har varit rädd på kvällarna och haft funderingar kring pappan. Tina har enklare att åka till pappa. När hon var mindre hade hon det jobbigt. I dockskåpet lekte hon att pappa kom upp och då gömde sig dockorna. När hon var liten gjorde hon samma sak, sprang och gömde sig när pappa kom. Kom det en man på gatan gick hon

omvägar. Ali har dammsugit Tina med dammsugaren utan att hon ville det, så hon grät och skrek. Därefter var hon rädd för dammsugaren, lyssnade efter ljud och var spänd. Helena känner sig nervös för det som varit. Det kan påverka barnen också. Just nu känns det bra om Ali inte skulle ha fysiskt umgänge. Samtidigt känns det jobbigt, det hade varit bra om han kunde träffa barnen ibland, t.ex. vid födelsedagar. Hon hoppas inte att Ali inte ska träffa barnen men det har fungerat bra med telefonumgänge. Det skulle man kunna fortsätta med. Hon hoppas även att om det funkar bra, och om det är läge att Ali kunde träffa barnen ibland med umgängesstöd. Hon känner samtidigt att hon önskar att han tog ansvar för det våld han utövat och att han fick aktiv behandling, att han jobbar med sina problem med att vara våldsam, hota och slå. En kort period hade han föräldrapenning och var med barnen. Hon fick då komma hem på lunchen och byta blöja. Hon tror att Ali kan ha svårt att hantera situationer då barnen blir trötta, eller risksituationer. När barnen är äldre blir det lättare för dem att prata för sig och gråter inte lika mycket heller. Videosamtal har funkat bra. Barnen har tyckt att det varit roligt att prata med Ali. Hon har försökt att inte säga något till barnen om tvisten. När de var små måste de ha hört något av misstag om hon pratat med annan vuxen. Nu har familjerätten gjort en utredning och då berättat för barnen att det pågick en utredning. Då fick barnen veta att det var en vårdnadstvist. Hon har inte aktivt berättat för dem att pappa har slagit dem. Hon brukar försöka prata gott om Ali.

Artin hade sagt på förskolan att det var bråkigt och att han var rädd hemma. I barnsamtal hade han sagt att det var skelett utanför fönstret. Han är utåtagerande. Helena ansökte om att få gå på Familjegården och få hjälp att prata om hur Artin kan hjälpas inte vara utåtagerande. De har pratat om att man inte får slåss och får tänka på situationer innan det händer, eller om det går att prata i efterhand. Det har varit en bra insats, hon har fått bra verktyg att hjälpa Artin när han blir utåtagerande. Barnen har berättat att de blivit utsatta för våld, inte konstigt att de berättar det. Hon har sagt att om någon vuxen är dum får de berätta det. Det blev inga samarbetsamtal för att hon avråddes av familjerätten, pga relationen varit våldsam. De brukar inte vilja ha samarbetsamtal med föräldrar där det varit våld. Hennes kurator tyckte att det skulle vara bra med en aktiv behandling mot PTSD och därför under en period inte träffa Ali. Hon känner att hon är

rädd för Ali och hon vågar inte säga vad hon tycker eftersom han förtryckt henne. När han varit våldsam mot barnen har hon inte vågat säga att det är fel.

Ali tog på Tinas bröst när Tina var liten och låg på skötbordet och sa att Tina var sexig. Hon sa att Ali inte skulle säga så, då blev Ali arg för att det var ett skämt vilket Helena borde förstått. Ali har svårt att sätta barnens bästa i första hand. En gång var de på en fest med deras vänner, folk som Ali kände. Tina var bebis. Det var en fyllefest, där det dracks alkohol. Det var inte otrevligt, alla var glada. Tina var ledsen och grät. Helena sa att de behövde åka hem. Ali ville att de skulle vara kvar. Helena sa att de behövde åka hem, men de åkte inte hem förrän mycket sent på natten. Tina grät och kom inte till ro. Helena hade inget att säga till om, det var inte till Tinas bästa att vara kvar. Ali sa att Helena såg konstig ut, Helena skulle gå in på toaletten och kolla hur konstig hon var. Hon ville inte, då tog Ali henne i armen och slet in henne. Han tog händerna runt ögonen och tryckte hårt för att hon inte ville titta i spegeln.

Ali har inte vägrat skriva på papper kring barnen som blivit hängande. Det var tokigt när hon skulle flytta. Det kan dock ha varit språkproblem. Inga insatser kring barnen har Ali vägrat medverka till. Ali har inte gjort sig onåbar. De har haft en god kontakt. Hon har alltid berättat hur det går på BVC. Det har funkat bra. När de var på akuten i somras åkte de in för att Artin kastat sax i huvudet på Tina. Tina valde att Ali skulle följa med in till läkaren.

Förskolan har uppfattat det som att Ali varit hotfull och skulle hämta barnen – det var när de bodde ihop och Ali sagt att han skulle ta barnen till Iran om de skiljde sig. Det är inget som hänt nu. Barnen säger flera gånger att ”mamma har sagt att pappa slagit oss när vi var små”. Barnen kanske har råkat höra det någon gång. Första vårdnadstvisiten hade utredarna ett samtal där de gjorde hembesök där barnen var med. Då var Artin ett år och Tina tre. Det kan vara då eller om de hört när Helena pratat med annan vuxen. Hon har inte försökt få dem att höra. Hon har inte sagt till dem. De måste ha råkat höra Helena prata om det, hon har inte aktivt sagt det. Ett antal tillfällen då Ali var hotfull och våldsam – Artin ska ha blivit slagen med öppen hand. Hon tror att kuratorn

gjorde orosanmälan. Det var inte ett luftslag. Det var ljud, inte hårt men som för att skrämmas. Hon har inte gjort anmälningar i anslutning till händelserna om slaget eller nypningen. Hon pratade med sina syskon som tyckte att hon skulle anmäla.

Vittnet **Shiva Nasrollahi**: Hon har känt Ali i fyra och ett halvt år och haft en relation med honom. Hon hade en dotter när hon träffade honom, hon var då 12 år och nu 16,5 år. Hon har inga problem med honom. Ali hjälper henne, hon kallar honom platspappa. Hon har inte haft något problem med Ali under de här åren, kan inte förstå när Ali är såhär mot ett annat barn att han inte skulle vara bra mot sina egna barn. De bor inte ihop. Hon har inte uppfattat att Ali tappat humöret. Han bemöter en alltid på ett glatt sätt. Har inte uppfattat att han är våldsam. Ibland när det varit någon resa har hon lämnat sin dotter några dagar hos Ali, det har aldrig varit något problem. Hon har varit med varje gång barnen har varit hos Ali. En period efter separationen fick Ali inte alls träffa barnen, sedan överenskommelse om umgänge där hon fick vara med. När Ali träffade barnen var hon också med. Många gånger när det var Alis eller barnens födelsedag har de varit hos henne eller hos dem. Aldrig har det uppstått några problem. När barnen är hos henne och Ali blir det inte problem. När mamman är med blir det problem, det är märkligt. Varje gång barnen har kommit hem till honom har de varit glada. De har gråtit när de skulle därifrån. De har haft kul tillsammans. Hon har aldrig upplevt att barnen varit rädda för Ali. De skulle då inte gråtit när de skulle därifrån, varför hade de velat stanna då. Han pratade då med barnen och sa att mamman väntade på dem, och sa att de kunde komma igen. Hon har inte sett att Ali skulle vara arg mot dem. Hon försökte övertyga dem om att de skulle träffas igen. Hon ville gärna vara med Ali och barnen. När mamman kom hade hon ingen bra känsla och var därför inte med. Hon var inte med på badhuset gången de var på Eddahallen. Hon har badat med barnen under sommaren med Ali flera gånger. De träffade vid två tillfällen en lärare vid badet. En gång när hon inte var med uppstod problem. Att man skulle gjort något inför närvarande personal är inte rimligt. Ali kramar barnen i situationerna, försöker prata med barnen och övertyga dem. Under det senaste födelsedagskalaset blev Artin arg, då var hon där också. Han började skrika och slog sin mamma. Mamman gjorde ingenting, reagerade inte alls, ville inte lugna ner barnet eller prata med barnet. Första

gången hon hörde något om att Ali skulle slagit barnen tog Tina upp det i bilen, hon vände sig till Ali och sa att hon visste varför Ali och mamman separerat. Mamma har sagt att Ali slagit dem när de var bebisar. Ali blev väldigt förvånad, han vill inte blanda in barnen i sina konflikter med Helena. Artin var arg och ville inte åka hem. Ali ville att barnen skulle komma hem i tid till sin mamma så att hon inte blev upprörd. Artin sa att Ali var dum och att mamma sagt att han slagit dem. Hon tror inte att övernattningar kan bli något problem. Det dottern sa, att hon vill komma hem och sova över hos Ali, när hon tog upp det var hon i närheten. Ali pratade med Tina i telefon. Samtalet mellan Tina och Ali var kort tid innan händelsen med Tinas födelsedag. Varje gång Helena har velat något, något papper om dagis eller flytt har Ali samarbetat. Hon har inte uppfattat något problem kring alkohol eller droger kring Ali.

Vittnet med **Anna Nyström**: Hon har haft kontakt med familjen till och från sedan 2017 som utredande socialsekreterare. Hon har gjort utredningar och förhandsbedömningar utifrån orosanmälningar. Det har varit stort antal orosanmälningar, utredningar och förhandsbedömningar. Det har varit någon utredning före 2017 som ett annat distrikt utredde. Annars är det hon och hennes kollega som utrett. Hon har träffat Ali, Helena och Tina och Artin flera gånger. Har träffat Tina nästan alla gånger, Artin har varit först nu sista tiden. Det har kommit anklagelser om sexuella övergrepp mot Tina – det har Tina inte berättat för henne. Det har varit barnsamtal med Tina sedan 2017, då hon bara var tre år. Hon har inte tidigare sagt något om övergrepp vad hon kan minnas. I vårdnadsutredningen står det under sakuppgifter att socialsekreterare uppmanat Helena att avbryta det interimistiska umgänget – det överensstämmer inte med förhandsbedömningen. Hon säger till föräldrar att man måste agera utifrån de uppgifter man får och den oro som man har. Hon har uppmanat Helena att agera utifrån den information hon får och rådgöra med advokat. Tina säger att hon har en oro för lillebror – vad kan hända med honom. Hon pratar om en händelse på badhuset, en återkommande händelse. Tina uttrycker inte att hon är orolig för sig själv utan för lillebror. Artin säger att pappa inte är bra. Han pratar om händelser om att bli kastad i snön och i vattnet. Pappadagarna är inte bra, det säger Artin. Han kan också berätta att de leker. Han säger att

det inte är bra någonstans. Hon upplever att inget nytt framkommit, det är samma saker, inget hon reagerar och tänker på som skulle vara nytt som hon oroar sig för. Badhushändelsen är något som återkommit. De har pratat med både Helena och Ali om den händelsen. Det har varit gamla händelser som man har en oro för att det ska hända igen. De har en dialog kring om det är nya händelser eller gammalt som är handlagt. Helena har haft en faktisk oro utifrån vad barnen sagt, och deras beteende. När hon varit orolig har hon vänt sig till socialtjänsten och Helena har agerat utifrån information hon fått från barnen eller från deras beteende. Hon tänker att om umgängen är tryggade för barnens skull ser hon inget hinder i detta. Det är för barnens skull. Umgängesstöd ska agera om det inte är bra, det är något som funkar, det har de sett tidigare. Umgängesstöd har funnits tidigare, det var innan hennes tid. Det var med vid ett par tillfällen och avslutades i förtid för att det fungerade bra.

Behandlande umgänge kan man få – stöd genom att dels prata med behandlarna dels att de är med vid umgänge och kan ge tips och råd hur man kan göra om något behöver förändras. De pratar med föräldrar innan och kan sedan vara med och observera och ha samtal efter också. Det går inte att bevilja en sådan insats om det finns ett beslut att Ali inte ska träffa barnen. Om Ali får umgänge kan han ansöka om behandlande umgänge, så får de utreda förutsättningarna. Hon tänker att det kan vara aktuellt eftersom Ali vill ha stöd för umgänget. Ali har uttryckt att han måste ta emot hjälp för att det ska bli bra. I tidigare utredningar har det inte varit aktuellt med stöd, det var en icke-fråga. Det Helena har sagt är att umgänget inte har fungerat bra. När de pratat med Ali och barnen har det inte framkommit något som varit allvarligt och oroande. Ingen fråga har lyfts att barnen skulle farit illa eller att det varit problem med hämtningar, lämningar mm. De vet att Helenas mående påverkar henne, och indirekt barnen. Man måste titta på vad barnen behöver. De har inte tänkt att mammans mående varit så illa att barnen inte kan träffa sin pappa. Det har aldrig varit på tal med ett omhändertagande av barnen p.g.a. förälders oförmåga att skydda barnen.

Ali har tidigare varit ointresserad av en insats, men nu har han själv tagit upp att han vill ha stöd. Det har inte varit på tal tidigare. Han vill ha stöd med att umgängen ska

bli bra. Han säger att han vill ha stöd eftersom Helena tror att umgängen inte är bra. Om han gör något fel vill han ha hjälp med det. Han säger att det inte fungerar som det är nu, därför vill ta emot stöd.

De risker som de har sett är att historien som finns mellan föräldrarna och hur det påverkar Helena, det är en risk; det som hände under tiden Ali och Helena levde tillsammans – våldet och olikheterna i föräldraskapet.

Vittnet **Birgitta Fahlgren**: Helena träffade Ali ganska ung, gick på gymnasiet. Helena var väldigt förtjust i Ali, hon var så glad och mådde så bra när de träffades. Det var hennes stora kärlek. Ali gjorde ett bra intryck på dem, var trevlig och artig. Han uppförde sig som en gentleman. Hon hade en bra relation till Ali. Sedan visade det sig på Helena att det inte var så bra, hon blev mer tillbakadragen. Den glada tjejen var inte lika glad längre. Hon såg förändringar komma smygande. Birgitta blundade för det ganska länge. Men sen när hon såg att Helena förlorade sin frihet, t.ex. med vänner. Det var inte så ofta som Helena umgicks med sina syskon. Ali följde inte med. Han ville inte umgås med Helenas familj och vänner. Det med vännerna känner hon till genom att vännerna är med i samma församling som hon. Ali hade då sagt att de inte skulle umgås med andra, hon blev mer instängd. Förut visste Helena vad hon ville, men självförtroendet försvann mer och mer. En gång när hon kom och hälsade på och Ali jobbade, var hon ofta tvungen att vara hemma när Ali slutade jobbet. Hon skulle hämta Ali eller laga mat. Helena blev nervös av det, hon var tvungen att vara hemma en viss tid. Hon har inte sett Ali så mycket med barnen. Hon har upplevt honom som en frånvarande pappa. Hon har inte sett honom ta ansvar för barnen och har inte sett honom umgås med barnen. Han var hårdhänt mot barnen, t.ex. kunde han ta Tina och kittla henne tills hon skrek hysteriskt, sparkade och slogs för att komma lös. Han hade inga spärrar för att sluta. Han kunde inte kommunicera med barnen. det var som att han retade dem, och sedan skrattade han. Om Tina gick förbi kunde han sträcka ut foten och fälla henne så att hon ramlade och sedan skrattade han. En gång var de där och skulle fika, Helena var i köket och fixade. Hon sa att fikan var klar och gick tillbaka till köket. Ali sa till Tina att hon inte fick vara med och fika. Han sa att han bara skojade.

Barn förstår inte skämt på det viset, ironi. Barn tror bokstavligt på vad man säger. Hon blev orolig för barnen, undrar hur det är när hon inte ser. Helena har fått sår av det här. Hon är på väg tillbaka men det här är en lång process. Hon kämpar på och tar hand om barnen. Det är fruktansvärt jobbigt att se sin dotter vara med om det här. De har inte träffats sedan Ali och Helena separerade.

Vittnet **Sara Nordström**: Hennes storsyster Helena Fahlgren var väldigt bestämd när hon växte upp. När Helena sa något var det det som gällde. Man satte sig inte på henne eller tjafsade med henne. En successiv förändring har upplevts. Förändringen började ungefär när Sara gick i gymnasiet. Helena blev mer inställsam, timid. Det uppkom situationer där Helena inte sa vad hon egentligen inte ville eller tyckte, framför allt när hon bodde på Lasarettsvägen, där hon bodde tillsammans med Ali, ungefär tre år efter de gift sig. Hon själv gick då i ettan på gymnasiet och var mycket hos dem. De skulle spela Fifa om vem som skulle ta disken. Spela Fifa gjorde Ali och hon mycket. Det var inget Helena tyckte om att göra. Det var redan självklart att Helena inte skulle vinna över Ali. Det kändes som ett hån. Att hon skulle spela match och förlora och få diska. Överlag blev det obekväm stämning där. Hon skäms idag att hon inte gjorde något åt det. De hängde i vardagsrummet och Ali började kittla Helena, han gjorde det tills hon började gråta och försökte komma loss. Hon säger till Ali att sluta, det var inte roligt längre. Till slut släppte han, men det tog alldeles för lång tid. Då såg hon på Helena att hon torkade tårarna och försökte normalisera det att det går bra, var ingen fara. Men det syntes att det inte gick bra. Hon började vara där mindre. Hon visste inte hur det var. ett tillfälle då hon, Helena, Ali och deras bror och fru var i stan och skulle äta på restaurang. De köpte in cola, vatten mm. Ali beställde in öl, flera glas. Innan middagen var slut var det uppenbart att han var onykt. De hade trevligt tillsammans. På parkeringen går Ali mot förardörren, då sa hon till Helena att visst kör du? Ali säger snabbt att han körde. Hon vände sig till Helena och säger att inte åka med Ali i bilen eftersom han inte var nykt. Hon såg tårarna stiga i Helenas ögon, och Ali sade till henne att sätta sig i bilen. Helena är väldigt ursäktande idag. Hon är förskolepedagog och har träffat barnen i egenskap av det. Hon vet vad som står i journaler. Anteckningarna

kommer från förskolan. Det hon tycker är tydligast ur sitt perspektiv som förskolepedagog är hur blöjbyten fungerar för Tina. Aldrig har hon tidigare mött ett barn som haft sådan panik över blöjbyten, det var skrik och gråt. Det var väldigt avvikande. Har bara träffat Ali en gång sedan parterna separerade i februari 2020.

DOMSKÄL

När det gäller frågor om vårdnad om barn och barns umgängesrätt är det endast barnens bästa och ingenting annat som ska vara avgörande för tingsrättens beslut.

Vårdnad

I de flesta fall är det till fördel för barnen att föräldrarna har gemensam vårdnad om dem; det är normalt det bästa om båda föräldrarna tar del i vårdnadsansvaret. Det finns dock fall dels där föräldrarnas samarbete är så bristfälligt och relationen mellan dem är så konfliktfylld att det går ut över barnen, dels fall där den ena föräldern är olämplig som vårdnadshavare och därmed kan skada barnen. Tingsrätten vill vidare betona att det är en drastisk åtgärd att utestänga den ena föräldern från vårdnadsansvaret och bör bara vidtas när det är helt nödvändigt.

Föräldrars samarbete måste vara någorlunda konfliktfritt så att deras meningsskiljaktigheter inte går ut över barnen men de behöver inte ha samma åsikt i alla frågor.

Det har framkommit att parterna har något olika syn på barnuppfostran. Ali Hairati har uttryckt det som barnen, och särskilt Artin, ”måste uppfostras”. Helena Fahlgren har uttryckt att hon anser att Ali Hairati är alltför hårdhänt. I dess helhet anser tingsrätten dock inte att deras syn skiljer sig på så avgörande sätt att gemensam vårdnad om omöjlig.

Ali Hairati har blivit dömd för brott mot Helena Fahlgren för ett antal år sedan, vilka brott Ali Hairati fortfarande förnekar. Hon har även berättat om andra tillfällen när Ali

Hairati varit hotfull och våldsam mot både henne och barnen. När det gäller händelserna då Ali Hairati skulle ha gjort något mot barnen kan konstateras att de ligger en tid tillbaka och är enstaka händelser. En händelse som avsåg brott mot Helena ledde till polisanmälan och den har Ali Hairati dömts för. Andra händelser som tas upp i detta mål polisanmälades sedan Ali Hairati väckt talan i detta mål. Ingen orosanmälan har lett till beslut om några särskilda åtgärder.

Sammantaget anser tingsrätten inte att vad som framkommit är tillräckliga skäl för att anse att Ali Hairati är olämplig som vårdnadshavare.

Beträffande händelser då Helena Fahlgren berättat att Ali Hairati begått brott mot henne står det klart att hennes minnen härav lever kvar och försvårar kontakter med Ali Hairati och påverkar Helena Fahlgrens tillit till honom. Gemensam vårdnad förutsätter att föräldrarna har ett visst mått av förtroende för varandra. Dessa nu nämnda förhållanden talar således emot att förordna om fortsatt gemensam vårdnad. Häri ligger också det som socialnämndens utredare betecknar som en obalans i förhållandet mellan föräldrarna och enligt gör det olämpligt med gemensam vårdnad. När det gäller denna obalans bör bilden av den nyanseras, då exempelvis Helena Fahlgren under det senaste avbrutit umgänget, vilket respekterats av Ali Hairati i avvaktan på domstolsbeslut.

Föräldrarna har under flera år efter separationen haft kontakter utan några särskilda synbara komplikationer. Anledningen till att Helena Fahlgren just i början av 2020 hänvisade till sin bror för kontakter om umgängestillfällena är oklar.

Det har inte framkommit annat än att parterna hittills lyckats lösa de gemensamma besluten de behövt fatta gällande barnen. Även om det är Helena Fahlgren som har huvudsakligen skött den faktiska omvårdnaden om barnen så framstår Ali Hairati som en engagerad far som vill sina barns bästa. Det är ju i målet inte heller fråga om något boende för barnen hos Ali Hairati.

Vid en samlad avvägning av vad som talar för och emot en fortsatt gemensam vårdnad anser tingsrätten att fördelarna för barnen med gemensam vårdnad överväger nackdelarna varför detta bör förordna

Umgängesrätt

Det normalt till det bästa för barn om de får ha en nära och god kontakt med båda sina föräldrar.

Helena Fahlgren har beskrivit flera situationer där Ali Hairati har varit alltför hårdhänt mot barnen eller behandlat dem olämpligt på annat sätt vilket även stötts av Birigitta Fahlgrens vittnesmål. Samtidigt har det från det tidigare umgängesstödet eller från Shiva Nasrollahi framkommit att umgängestillfällena enligt deras iakttagelser har förlopt mycket väl. Den tidigare insatsen med umgängesstöd avbröts f.ö. eftersom den inte bedömdes behövlig. Anna Nyström som är socialtjänstens utredare med mycket god kännedom om familjen, synes inte anse att det vore olämpligt att tillerkänna barnen umgängesrätt med Ali Hairati.

De incidenter mellan Ali Hairati och barnen som berättats om, av vilka en nyligen varit föremål för prövning i brottmål, bedömer tingsrätten nu i huvudsak som enstaka händelser några år tillbaka i tiden; vilket även är den bild som Anna Nyström har förmedlat. Man måste härtill som nämnts ovan beakta att det efter dessa händelser har varit ett stort antal umgängestillfällen under lång tid som, såvitt känt, fungerat utmärkt. Samtidigt kan man inte bortse från att Helena Fahlgren har en faktisk oro för att incidenter liknande dem som inträffat tidigare skulle kunna upprepas.

I sammanhanget ska också beaktas att Ali Hairati förklarat sig villig att delta i s.k. behandlande umgänge. En anledning för honom kan givetvis, som påståtts, vara att lugna Helena Fahlgren men man kan inte heller misstro Ali Hairati i att han uppriktigt vill få en bedömning av sitt umgänge med barnen och kunna avhjälpa brister i detta.

Tingsrätten kan utifrån dessa förhållanden inte göra någon annan bedömning än att det saknas skäl att inte återuppta umgängen mellan barnen och deras far. Eftersom det nu har gått en längre tid sedan barnen träffade Ali Hairati finns det skäl att de första fem umgängestillfällena sker i närvaro av umgängesstöd. Tiden bör därvid också begränsas till fem timmar per tillfälle. Umgängestillfällena får vidare anpassas efter hur den utsedda stödpersonen har möjlighet att delta. Enligt socialnämndens yttrande ska umgänget p.g.a. risk för smittspridning framför allt ske utomhus.

Därefter bör ett utökat umgänge varannan helg, dagtid beslutas. Förutsättningen är givetvis att de inledande umgängen, enligt umgängestödjare och föräldrar, har förlöpt väl.

Tingsrätten förutsätter att ett behandlande umgänge inleds. På grund därav bör inte nu en alltför kraftig upptrappning till övernattningsumgänge beslutas. För det fall det behandlande umgänget faller väl ut bör det dock inte finnas några hinder för parterna att i framtiden komma överens om ett normalt veckosluts- och lovumgänge.

Rättegångskostnader

Den av Fredrik Elveros begärda rättshjälpskostnaden är skälig och ska utgå.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-02)

Överklagande senast den 14 maj 2021 ställs till Hovrätten för Övre Norrland. Prövningstillstånd krävs i hovrätten.

Thomas Blomgren

Domen har beslutats av rådmannen Thomas Blomgren och tre nämndemän. Rätten är enig.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se